

Woningbouw

Adres	: Hereweg 59, 61
Opdrachtgever	: onbekend
Architect	: onbekend
Bouwjaar	: circa 1885
Oorspronkelijke functie	: dubbel woonhuis
Huidige bestemming	: kamerverhuur

Inleiding

Dubbel woonhuis, gesitueerd in de overwegend gesloten, westelijke gevelwand van de Hereweg op de hoek met de Vechtstraat, onderdeel van het bouwblok tussen de Barestraat (noorden), Hereweg (oosten), Vechtstraat (zuidzijde) en de Geulstraat (westzijde), gebouwd omstreeks 1885 in een eclectische bouwstijl. Op de kadastrale minuutkaart van circa 1830 staat op deze plek al bebouwing aangegeven. De beide panden zijn elkaars spiegelbeeld. In 1902 werd nr. 59 aan de achterzijde uitgebreid met een serre. Bij een verbouwing in 1907 werd op de verdieping van de panden een aantal vertrekken ingericht, waarvoor de kap werd gewijzigd en in het voordakschild twee gemetselde kajuiten werden aangebracht.

In 1955 wordt de (brede) Vechtstraat aangelegd als onderdeel van het uitbreidingsplan voor de Rivierenbuurt. Daarvoor worden de aangrenzende panden aan de (niet meer bestaande) Menneslaan en het buurpand Hereweg 63 gesloopt. In 1983 werden de panden gerenoveerd, na gekraakt te zijn geweest. De ovale versieringen in de kuiven boven de openingen vertonen stilistische overeenkomst met die van het tegenoverliggende pand op Hereweg 68 (wellicht een functionele samenhang?).

Omschrijving

Dubbel woonhuis, gebouwd op een in hoofdvorm vierkante plattegrond, bestaande uit één bouwlaag onder een afgeknot schilddak, die belegd is met grijze sneldekkers. Boven een trasraam van licht gesinterde donkerbruine baksteen zijn de gevels opgemetseld uit rode baksteen. De voorgevel van elk woonhuis is vier traveeën breed. De venster- en deuropeningen in de voorgevel zijn licht betoogd en gedecoreerd met geprofileerd stuc lijstwerk, met aan de bovenzijde rijk uitgevoerde kuiven. Hierin bevinden zich motieven van omwikkelde balen of tonnetjes. De ingangen zijn voorzien van hardstenen stoepen van twee treden. Het noordelijke pand (nr. 59) bezit in de bovenlichten gekleurde glas-in-

loodramen (jaren twintig), die na circa 1974 zijn aangebracht. De voordeur bezit een paneel, dat aan de bovenzijde licht getoogd is en soortgelijk glas-in-lood bevat als dat boven de vensters. Het zuidelijke pand (nr. 61) bezit nog de oorspronkelijke bovenlichten die door een spijl in tweeën worden gedeeld. Oorspronkelijk hadden alle vensters een zesruitsroedenverdeling. De voordeur is voorzien van een gietijzeren rooster. De noordelijke voordeur is vernieuwd. De gevel wordt naar boven afgesloten door een kroonlijst, waarboven een geprofileerde gootlijst loopt, die rust op drie gesneden, voluutvormige klossen. In het voordakschild zijn twee gemetselde kajuiten opgenomen, die elk een segmentboogvormig gesloten, vierdelig venster bezitten, die identieke kuiven hebben als op de begane grond. De kroonlijst is licht geknikt. De achtergevel bezit nog deels (schuif) vensters met de oorspronkelijke zesruitsroedenverdeling. In het achterdakvlak van nr. 59 is een brede gemetselde kajuit van later datum aangebracht (jaren twintig?).

Interieur

De inwendige structuur en indeling van beide panden is nagenoeg ongewijzigd gebleven. Beide panden bezitten houten binnenluiken en zitjes in de vensterbanken in de voorkamers. De gangen over de gehele lengte worden afgesloten door achterdeuren met bovenlichten, die gevuld zijn met gekleurd glas en deels met mousselineglas. De gang van nummer 61 bezit een stucplafond met centraal een rozet. De trappen hebben op de verdieping bewerkte trappalen en houten balusters. Nummer 59 bezit een eenvoudige houten keukenschouw. De voorkamer bevat een eenvoudige zwartmarmeren schoorsteenmantel. Op de begane grond zijn de deuren afgetimmerd, op de verdieping bevinden zich tweepaneelsdeuren in geprofileerde kozijnen.

Waardering

Dubbel woonhuis, gesitueerd in de overwegend gesloten, westelijke gevelwand van de Hereweg op de hoek met de Vechtstraat, gebouwd omstreeks 1885 in een eclectische bouwstijl.

Het pand Hereweg 59, 61 is van algemeen belang voor de gemeente Groningen:

- vanwege zijn stedenbouwkundige waarden, omdat het pand een van de laatste representanten is van de oudere, eenlaagse bebouwing langs dit gedeelte van de Hereweg, die deel uitmaakt van het historische bebouwingsbeeld aan de Hereweg, van oudsher de belangrijkste zuidelijke uitvalsweg van de stad Groningen, en daarmee van belang voor de stedenbouwkundige ontwikkeling van dit gebied, dat in het laatste kwart van de 19de eeuw geleidelijk aan verdicht werd met woonhuizen voor de beter gesitueerden;
- vanwege zijn architectuurhistorische waarden, gelegen in zijn bouwmassa, de karakteristieke architectuur die kenmerkend is voor het laatste kwart van de 19de eeuw, tot uiting komend in de rijk uitgevoerde stucafwerking in de vorm van geprofileerd lijstwerk met kuiven rondom vensters en deuren, de glas-in-loodbovenlichten en de beide gemetselde arkenelen; voorts is de

oorspronkelijke indeling en interieurafwerking voor een deel goed bewaard gebleven; van belang zijn onder meer de houten binnenluiken in de woonvertrekken aan de straatzijde met gebogen vensterbanken, die rusten op bewerkte consoles, de keukenschouw in nummer 61 en de gangdeur met bovenlichten met gekleurd en mousselineglas in nummer 61;

- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur, vooral van de rijk uitgevoerde stucwerkomlijstingen van vensters en deuren, die met hun repeterend karakter een opvallend element vormen in het straatbeeld;
- vanwege zijn relatieve zeldzaamheid, omdat het een van de laatste vertegenwoordigers van dit type eenlaagse woonbebouwing aan de westzijde van de Hereweg.